ANUL 130 Sibiu, 15 ianuarie 1982 Nr. 3—4/1982

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A SIBIULUI

Alegerea noului Arhiepiscop al Sibiului și Mitropolit al Ardealului

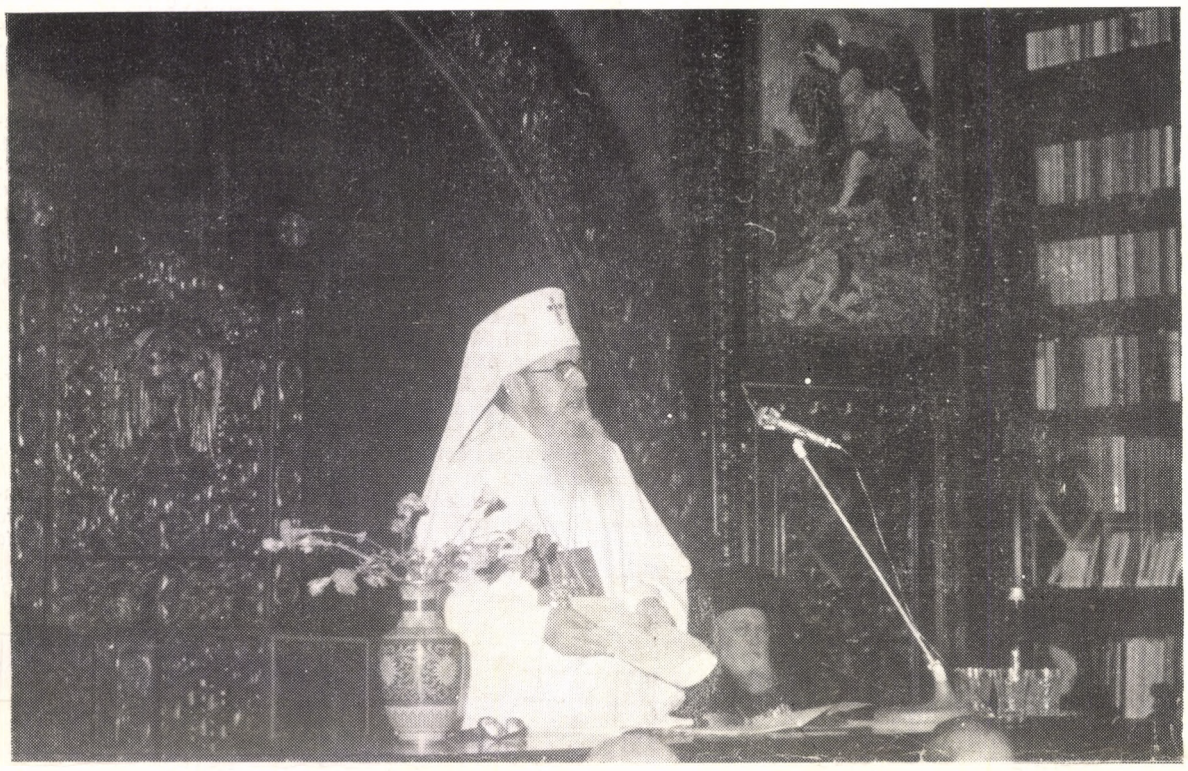

Prea Fericitul Patriarh IUSTIN al Bisericii Ortodoxe Române, deschizînd lucrările Colegiului Electoral Bisericesc

În temeiul articolului 130 din Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române, Președintele Sfîntului Sinod, Prea Fericitul Părinte Patriarh Iustin, a convocat Colegiul electoral bisericesc pentru alegerea titularului în scaunul de Arhiepiscop al Arhiepiscopiei Sibiului și Mitropolit al Ardealului, devenit vacant în urma pensionării, la cerere, pe motiv de boală, a Î. P. S. Dr. Nicolae Mladin, la 1 august 1981.

Lucrările Colegiului electoral bisericesc s-au desfășurat în ziua de Duminică, 10 ianuarie 1982, în sala sinodală din Palatul patriarhal, fiind prezidate de Prea Fericitul Părinte Patriarh Iustin.

Seara, în ajunul alegerii, potrivit rînduielilor canonice, s-a oficiat slujba Privegherii, iar în ziua alegerii, la 9,30 s-a săvîrșit un Te-Deum în paraclisul Palatului patriarhal.

La ora 10, membrii Colegiului electoral au fost invitați în sala de ședință. O delegație din Colegiul electoral bisericesc alcătuită din Î. P. S. mitropoliți și trei membri mireni a invitat pe Prea Fericitul Părinte Patriarh Iustin, ca împreună cu Domnul Ion Roșianu, Președintele Departamentului Cultelor, să ia parte la ședința Colegiului electoral bisericesc.

Au fost desemnați doi secretari. S-a dat apoi citire apelului nominal, constatîndu-se prezența majorității absolute a membrilor Colegiului electoral bisericesc, acesta fiind astfel legal constituit.

Deschizînd lucrările, Prea Fericitul Părinte Patriarh Iustin a rostit următoarea cuvîntare:

Mărit Colegiu Electoral,

Încă de la 16 iulie 1980, Î. P. S. Mitropolit al Ardealului NICOLAE MLADIN, a solicitat Sfîntului Sinod un concediu de un an de zile, pentru îngrijirea sănătății.

După scurgerea acestui timp, simțindu-și puterile împuținate în fața răspunderilor tot mai mari și multiple pe care le ridică vrednicia de Arhiepiscop al Sibiului și Mitropolit al Ardealului, Î. P. S. NICOLAE MLADIN a cerut Sfîntului Sinod să fie de acord cu retragerea sa din scaun și rînduirea drepturilor de pensie.

În urma aprobării Sfîntului Sinod, Î. P. S. Sa s-a retras la mănăstirea Brîncoveanu — Sîmbăta de Sus, unde se bucură de toată îngrijirea cuvenită.

Din chemarea care vi s-a adresat ați putut vedea că scopul întrunirii noastre de astăzi este de a alege un nou titular al Arhiepiscopiei Sibiului și Mitropoliei Ardealului, în scaunul devenit vacant prin retragerea la pensie a Î. P. S. Arhiepiscop și Mitropolit NICOLAE MLADIN, la 1 august 1981.

Este de datoria noastră însă ca în cadrul acestui moment solemn să închinăm mai întîi un gînd bun și să rostim un cuvînt izvorît din inimă Înaltului ierarh care a vegheat la cîrma Bisericii Ardelene, vreme de aproape 15 ani.

Înalt Prea Sfințitul Dr. Antonie Plămădeală, nou alesul Mitropolit al Ardealului, rostind cuvîntarea în fața Colegiului Electoral

Vredniciile Î. P. S. NICOLAE MLADIN, ca profesor de teologie, ca îndrumător al tinerelor generații de preoți, ca scriitor de studii teologice, și ca chivernisitor al treburilor eparhiale, îl așează în galeria luminoasă a ierarhilor ardeleni care au cinstit scaunul mitropolitan al Ardealului. De aceea astăzi îi aducem un ales omagiu, asigurîndu-l în continuare de dragostea și prețuirea Sfîntului Sinod, a clerului și credincioșilor eparhiei, pe care cu rîvnă de Casa Domnului a păstorit-o.

Cu acest prilej, îi facem urări de sănătate, de alese bucurii și îndelungată înzilire.

Mărit Colegiu Electoral,

Urcînd cu gîndul pe firul veacurilor, în viața patriei și a Bricii noastre, constatăm că fiecare din țările sau provinciile românești au cunoscut de-a lungul vremii momente de înălțare sau de amărăciune care au rămas pentru totdeauna adînc întipărite în trupul neamului nostru. Dacă privim spre Ardeal, spre exemplu, pe de o parte, ne gîndim fără îndoială la Mihai Viteazul intrînd biruitor în Alba Iulia pentru a realiza unirea tuturor românilor, iar pe de altă parte cu multă amărăciune, ne poartă gîndul la sfîșierea Trupului Bisericii Ortodoxe în jurul anului 1700.

Rupți de la sînul Bisericii-mame și înșelați în dobîndirea drepturilor sociale și politice pentru care făcuseră „unirea" cu Roma, românii ardeleni au trebuit să se vadă stînd în cele două străni vreme de două veacuri și jumătate, nu numai purtînd în adîncurile sufletelor lor, dar și manifestînd pe față dorința reîntregirii Bisericii lor sfîșiată de dușmani, precum și consolidarea unității lor naționale pe care niciodată n-a putut să le-o stingă în conștiința lor.

Dimpotrivă, conștiința unității naționale și a unității religioase a românilor ardeleni dobîndește noi dimensiuni în vremea revoluției de la 1848, cînd pe Cîmpia Libertății de la Blaj, în fața episcopului ortodox, Andrei Șaguna și a episcopului unit Lemeny, mulțimile au cerut să se unească cu țara și să aibă o singură Biserică autocefală.

Așa cum Șaguna a trăit să-și vadă împlinite visurile sale permanente: reînființarea Mitropoliei Ortodoxe a Transilvaniei (24 dec. 1864), o nouă organizare bisericească și înființarea de școli românești, tot astfel, după o luptă de o viață întreagă, Mitropolitul Nicolae Bălan a ajuns să-și vadă

(Continuare în pag. a 2-a)

Unirea Principatelor — piatră de hotar în istoria României

La 24 ianuarie, poporul nostru sărbătorește împlinirea a 123 de ani de la Unirea Principatelor — Moldova și Țara Românească — eveniment de cea mai mare însemnătate în istoria României. Actul unirii Moldovei și Țării Românești înfăptuit în 1859, care a pus bazele statului român modern, reprezintă rezultatul firesc al unui îndelungat proces istoric. În același timp, Unirea Principatelor într-un singur stat național a constituit o necesitate obiectivă a dezvoltării social-economice și politice a celor două țări românești. Ea este încununarea eforturilor poporului nostru, și marchează intrarea țării într-o nouă etapă istorică de dezvoltare pe calea progresului, a luptei pentru cucerirea independenței, a făuririi statului național unitar român.

În perspectiva istorică, lupta pentru realizarea unității naționale, apare ca o permanență a gîndirii, a simțirii și acțiunii poporului român. Unirea din 1859 își are rădăcniile împlîntate adînc și puternic în întreaga dezvoltare anterioară a poporului nostru; ea a însemnat un punct de referință pentru eforturile depuse în continuu de români în lupta pentru libertate și unitate națională.

Prima unificare politică a teritoriului românesc, înfăptuită în 1600 în timpul domniei lui Mihai Viteazul, a verificat cu putere de convingere forța și statornicia idealului poporului român de libertate și unitate națională. Memoria Unirii din 1600, în toată măreția și plenitudinea ei, s-a transmis de la epocă la epocă, de la generație la generație. Dreptul inalienabil la unitate și independență al poporului român a reprezentat, în continuare, dominanta gîndirii și acțiunfii politice, diplomatice, culturale și militare ale marilor voievozi munteni și moldoveni ce au urmat. Aceleași idealuri au înaripat permanent mintea, inima și condeiul celor mai înaintate personalități ale culturii românești din întreg evul mediu și în epoca modernă, au format substanța a nenumărate scrieri tipărite în cele trei țări românești, alimentînd flacăra aspirațiilor multiseculare de unitate a tuturor românilor în pofida granițelor artificiale stabilite de marile imperii pe corpul aceluiași popor și aceleiași țări. Îmbrățișat de popor, acest ideal a dobîndit o forță de nestăvilit.

Hotărîrea de a înfăptui unirea a căpătat o puternică expresie în timpul revoluției de la 1848, din țările române. „Vrem să ne unim cu țara" strigau românii transilvăneni întruniți pe Cîmpul Libertății; iar muntenii cereau unirea pentru a „alcătui un singur stat, o singură nație, o singură Românie liberă".

Bogata moștenire ideologică și culturală a revoluționarilor pașoptiști, puternicele tradiții democratice, idealurile de unitate și libertate națională au fost preluate, amplificate și ridicate pe noi trepte, în deceniul următor, de forțele progresiste ale poporului român. Se confirma adevărul cuvintelor lui Mihail Kogălniceanu care, în august 1848, aprecia că Unirea Moldovei cu Muntenia reprezintă „cheia de boltă, fără de care s-ar prăbuși tot edificiul național". Idealul unirii, prezent în conștiința poporului, care nutrea speranța înfăptuirii acesteia odată cu un amplu program de reforme, dobîndea noi forțe. Unirea, scria Cezar Bolliac, în 1850, „a fost sentimentul național în toate părțile României de cînd istoria a început a ne spune cîte ceva despre Dacia".

Războiul Crimeii a făcut ca soarta țărilor române să intre din nou în combinațiile de culise ale puterilor europene. Con-

Prof. *Petru I. Dan*

(Continuare în pag. a 4-a)

Alegerea noului Arhiepiscop al Sibiului și Mitropolit al Ardealului

(Continuare din pag. 1)

împlinit visul său, visul de aur, a generații și generații de buni români și buni credincioși uniți și ortodocși: întîlnirea în fața aceluiași altar, reîntregirea bisericească.

La 15 mai 1948, cînd peste întreg cuprinsul țării adia ușor vîntul plăcut al libertății depline a poporului, pe Cîmpia Libertății de la Blaj, cu prilejul sărbătoririi unui veac de la marea adunare din 1848, Mitropolitul Ardealului Nicolae Bălan, a făcut o caldă chemare la unitate. Vorbind către greco-catolici, el a zis: „Habsburgii au rupt nația noastră din Ardeal în două, ca să ne slăbească și să ne poată mai ușor stăpîni... Ca urmași ai vechilor mitropoliți ai Bălgradului, care aveau sub oblăduirea lor toată nația românească din Ardeal, îndrept acum, ca și altă dată... o chemare caldă de părinte să vă întoarceți acasă... Veniți, că noi vă așteptăm cu brațele deschise... rupeți pecețile cu care v-au încătușat străinii, veniți acasă".

O altă chemare, tot atît de părintească, a adresat Patriarhul Justinian, la 6 iunie 1948, cu prilejul instalării sale în fruntea Bisericii, către clerul și credincioșii greco-catolici, îndemnîndu-i să se unească cu românii ortodocși: „într-o puternică Biserică națională, care să cuprindă în sînul ei tot clerul și poporul român din scumpa noastră patrie".

Aceste glasuri au fost auzite și ascultate. Reîntregirea bisericească s-a realizat. După amărăciunea despărțirii care a durat două veacuri și jumătate, dulceața înfrățirii a fost primită ca o adevărată mană cerească. Unitatea noastră bisericească a fost înfăptuită. Este desăvîrșită și pentru totdeauna.

Nimeni și nimic nu va mai putea frînge legătura frățească, legătura dragostei dintre noi.

Pururea vom cinsti pe înalții ierarhi, în frunte cu Patriarhul Justinian și cu Mitropolitul Bălan, și în chip cu totul deosebit, pe cei 38 de protopopi, în frunte cu P.C. Traian Belașcu și pe cei peste 400 de preoți care au făcut calea întoarsă către frații lor din strana cealaltă, spre deosebire de generația de la 1700, care fusese împinsă spre dezbinare de nevoi ori de interese politice străine de neamul nostru.

Iar noi ca moștenitori ai acestui tezaur ortodox și românesc vom veghea la buna lui păstrare în vistieriile duhovnicești ale sufletului neamului nostru și-l vom fructifica spre folosul tuturor și al fiecăruia dintre noi, spre folosul Bisericii noastre Ortodoxe și al patriei noastre binecuvîntate de Dumnezeu.

Mărit Colegiu Electoral,

Astăzi în Transilvania, ca și în țara întreagă, poporul român își deapănă firul vieții sale naționale și bisericești într-un climat firesc, de bună înțelegere și strădanii comune pentru propășirea deplină a țării. Roadele progresului social-material și spiritual se vădesc pretutindeni. Pe ogoarele înfrățite, în marile uzine și fabrici, în școli, în laboratoare, în instituții de cultură și artă, peste tot clocotește viața cea nouă care oglindește hărnicia și patriotismul fiilor acestor meleaguri, stăpîni pe soarta și bunurile muncii lor.

Viața bisericească cunoaște și ea o dezvoltare corespunzătoare nevoilor credincioșilor noștri. Locașurile sfinte se află pretutindeni în bună stare, frumos îngrijite, împodobite cu pictura tradițională și cu cele necesare cultului, fiecare avînd slujitori care se străduiesc să împlinească misiunea Bisericii și cerințele duhovnicești ale credincioșilor încredințați lor spre păstorire.

În relațiile cu celelalte culte, spiritul ecumenist înscăunat la noi îndată după eliberarea de sub dominația de tristă amintire, — străină de neamul și spiritul românesc —, a devenit un punct de referință, o pildă pentru multe alte țări. Sîntem împreună cu clerul și credincioșii celorlalte culte din țară, neîncetat prezenți activ la toate acțiunile pentru apărarea păcii în lume; sîntem nelipsiți din organismele Conferinței Creștine pentru Pace, nu lipsim de la întrunirile Conferinței Bisericilor Europene; activăm în toate sectoarele Consiliului Ecumenic al Bisericilor.

În cadrele ortodoxiei ecumenice împlinim rosturi de toți cunoscute și recunoscute; cu lumea protestantă și anglicană dialogurile continuă cu bune speranțe de apropiere a Bisericilor. Iar față de romano-catolici am avut fără încetare, inimile larg deschise și gînduri dintre cele mai curate. Martor ne este Dumnezeu că totdeauna am depus statornice strădanii pentru strîngerea legăturilor și buna cooperare cu Biserica Romano-Catolică.

Să fie însă, oare, adevărat că există, ca și oameni, instituții lipsite de simțul realității. Pot exista oare, Biserici care să creadă că chiar convingerile religioase se pot schimba de pe o zi pe alta? S-a uitat oare că pentru credință s-au născut martirii?

S-a trezit, oare, și în unele Biserici complexul de hegemonie sau imperialism, cea mai primejdioasă maladie a lumii de astăzi?

La toate acestea ne-am gîndit cînd, după schimbul de scrisori irenice și urări de pace, după făgăduințe de cooperare și rugăciuni comune pentru colaborarea Bisericilor noastre spre tot lucrul bun, cum zice Sfîntul Apostol Pavel, deodată cu totul pe neașteptate, agențiile de presă anunță în toată lumea că „Papa Ioan Paul al II-lea a cerut României să acorde greco-catolicilor libertate religioasă".

Să fie, oare, actualul papă atît de străin de istoria bisericească a țării noastre? N-a putut oare înțelege pînă acum că „unirea cu Roma" de la 1700, nu a constituit o ruptură religioasă, esențială, în sufletul ortodox românesc? Nu știe oare Papa Ioan Paul al II-lea că din primele zile ale creștinismului pînă la anul 1700 a existat o singură Biserică Ortodoxă în Ardeal, iar către anul 1700, autoritățile de stat habsburgice au izbutit să ademenească o parte din cler și credincioșii ortodocși să primească unirea cu Roma în schimbul unor privilegii materiale și sociale, fără o schimbare substanțială de credință, iar după ce aceste nevoi au trecut, credincioșii s-au întors la vechile lor rînduieli de viețuire în dragoste cu frații lor de același neam, reparînd spărtura care se făcuse de străini în Biserică? Cine poate împiedica pe un gospodar să se întoarcă în casa sa, după o călătorie în afară cu sau fără voia sa?

La 1700 s-a produs ruptura. La 1948 s-a cusut la loc cămașa sfîșiată a Bisericii Ortodoxe. Este deci nimic mai normal decît actul de reîntregire bisericească.

De altfel, problema reîntregirii bisericești ne aparține nouă, românilor ortodocși, și dacă vreți putem spune: nouă, românilor din cele două străni.

De fapt, chiar după unirea cu Roma, credincioșii greco-catolici au rămas tot ortodocși. În toate: în doctrină, în cult și în organizare. De Roma îi lega numai recunoașterea formală a primatului papal, care nu avea nici o înrîurire asupra vieții lor religioase. Astfel, Biserica unită, Biserica greco-catolică sau, cum i se mai spune, Biserica de rit bizantin, în țara noastră, n-a fost niciodată o parte a Bisericii romano-catolice, ci o parte a Bisericii Ortodoxe române.

Ea a fost pusă cu sila în relații cu Biserica romano-catolică. Astfel, oricum ar fi privită această problemă, cererea Papei nu constituie altceva decît o imixtiune în treburile noastre interne bisericești. Jurisdicția Papei este limitată la hotarele Bisericii Romano-Catolice. El n-are nici un drept asupra Bisericii noastre Ortodoxe.

De aceea noi protestăm cu fermitate împotriva acestui act care pune în primejdie bunele noastre relații cu credincioșii romano-catolici de oriunde s-ar găsi ei, pun în primejdie orice colaborare între ei și noi, pune în primejdie însuși dialogul ortodoxo-catolic abia început.

Un act condamnabil de imixtiune în treburile noastre interne bisericești

Cuvîntul Prea Fericitului Părinte Patriarh Iustin a trezit un profund ecou în rîndurile membrilor Colegiului electoral bisericesc, care au ținut să-și exprime protestul în legătură cu acest act condamnabil de imixtiune al Papei Ioan Paul al II-lea în treburile noastre interne bisericești.

Au luat cuvîntul spontan Î. P. S. Arhiepiscop de la Cluj-Napoca, TEOFIL HERINEANU, P. S. Episcop de la Arad, VISARION AȘTILEANU, P. C. Pr. TRAIAN BELAȘCU de la Sibiu, Prof. VIRGIL CÎMPEANU de la Cluj-Napoca și alții. Aceștia au afirmat trăinicia actului de revenire de la 1948 și hotărîrea lor de a lupta în continuare pentru unitatea Bisericii strămoșești. Astfel, Î. P. S. Arhiepiscop TEOFIL a spus următoarele:

„Sfintele Scripturi ne descoperă deslușit că misiunea Mîntuitorului Hristos a fost aceea ca să adune laolaltă pe toți fiii cei risipiți ai lui Dumnezeu și să alcătuiască, cu ei împreună, un Trup, o turmă cuvîntătoare, o împărăție a lui Dumnezeu. Caiafa, membru al Sinedriului și arhiereu al anului aceluia, a proorocit că „Iisus avea să moară pentru neam și nu numai pentru neam ci și ca să adune laolaltă pe fiii lui Dumnezeu cei împrăștiați" (Ioan 11, 51—52).

Dezbinarea și învrăjbirea dintre creștini compromite față de lumea celor răzleți misiunea, trimiterea din cer a Domnului Iisus. Lumea nu va crede că Iisus este trimisul Celui Atotdesăvîrșit cînd va vedea nedesăvîrșirea și dușmănia dintre învățăceii Lui.

În lumina acestor descoperiri clare și de mare însemnătate, cît de uluitoare apare cererea Papei IOAN PAUL al II-lea ca să fie reînființată Biserica greco-catolică Română din Transilvania, cererea ca să se pornească din nou dezbinarea și frămîntarea dureroasă dintre frații de același grai și sînge, cererea ca să reînceapă ciocnirile pătimașe dintre fiii aceluiași neam, aceluiași Părinte ceresc.

Este o împrejurare de toți cunoscută că în ultima vreme Biserica Ortodoxă a fost recunoscută și numită de către creștinii apuseni drept Biserica soră a răsăritului. În mod firesc se naște nedumerirea: De ce apelul Papei Ioan Paul al II-lea, capul Bisericii Apusene, cheamă pe unii dintre fiii surorii sale să o părăsească și să vină în casa jurisdicției sale, cînd calitatea de soră poartă cu sine obligația grea de iubire, de pace și într-ajutorare.

Chemarea Papei răsună extrem de strident în epoca noastră de ecumenism avansat, în era noastră de năzuință generală către apropiere și colaborare dintre Biserici și culte religioase, în era noastră de prețuire a păcii și a înțelegerii, a prieteniei, a toleranței cît mai largi între națiuni, state și orînduiri deosebite, această chemare răsună disonant.

Chemarea Papei răsună în pustiu. Ea stîrnește o hotărîtă împotrivire în sînul credincioșilor români din Transilvania. Conducerea Bisericii Ortodoxe Române a luptat din răsputeri și a reușit să înstăpînească în sufletele credincioșilor reveniți la vatra străbună convingeri profunde despre dreapta credință, simțăminte trainice de dragoste filială, de iubire frățească, de atașament și jertfelnicie față de Biserica Mamă a neamului românesc.

Gestul Papei apare drept o ieșire inconsecventă și anacronică cînd ne gîndim că de curînd au pornit la muncă grea de împăcare și apropiere, cele două comisii alcătuite de ambele Biserici: ortodoxă și catolică, compuse din cîte 30 de membri fiecare, dintre cei mai pașnici, cei mai înțelepți și mai onești truditori în ogorul Domnului și al împărăției cerurilor.

În ceea ce ne privește pe noi, clerul și credincioșii reveniți din Eparhia Clujului, sîntem siguri că încercarea recentă a pontifului de la Roma nu ne va clinti cîtuși de puțin din limanul păcii, al dragostei și al înfrățirii, al liniștii și al înțelegerii, pe care l-am găsit la sînul Bisericii Mame, a neamului nostru românesc".

P. S. Episcop VISARION al Aradului s-a referit la aceeași problemă spunînd:

„Domnul nostru Iisus Hristos, între alte comori spirituale, ne-a lăsat-o și pe cea a unității Bisericii Sale, sau cum spun sfintele Sinoade BISERICA CEA UNA, SFÎNTĂ, SOBORNICEASCĂ și APOSTOLEASCĂ.

În numele acestei sfinte și dorite unități, în vremurile noastre se poartă dialoguri, discuții, tratative, atît de către Biserici cît și de către teologi, precum și de către alți oameni de bună credință.

Cu alte cuvinte: Peste tot în lume să se promoveze unitatea Bisericilor între ele, sub conducerea Aceluiași Hristos, Cap Unic, Fiu al lui Dumnezeu și Mîntuitor.

Pe drept cuvînt deci, ne putem pune întrebarea pentru ce Papa Ioan Paul al II-lea face diversiuni neloiale, amestecîndu-se în treburile interne ale Bisericii noastre, ale țării noastre?

În numele căror principii, a cărei evanghelii, ale cărei autorități, declară dînsul, în necunoștință de cauză, că este urgent necesar a se înfăptui ecumenismul bisericesc și unitatea bisericească în toată lumea, ba chiar între toate confesiunile și religiile, numai în Biserica Ortodoxă Română să se arunce din nou sămînța dezbinării, vrajba frățească și dihonia cultelor, cunoscînd că importante somități ecumeniste, exemplu Wisser't Hooft, au declarat că Biserica Ortodoxă Română și țara noastră au fost printre primele care au înfăptuit unitatea bisericească în autentic ecumenism.

Dar adevărul lui Hristos este cu totul altul: „Ca toți să fie una... ca să cunoască lumea că Tu m-ai trimis"... Ori, nu putem asculta mai mult pe oameni decît pe Dumnezeu! Iar îndemnul lui Simion Bărnuțiu „țineți cu poporul ca să nu greșiți", este chezășia că statornicia noastră în Biserica Ortodoxă Română va dăinui în vecii vecilor".

P. C. Pr. TRAIAN BELAȘCU, care a vorbit în continuare, a spus:

„Am ascultat cu deosebit interes substanțiala cuvîntare a Prea Fericitului Părinte Patriarh IUSTIN. Din această cuvîntare a reieșit un fapt important pentru noi, care trăim în actualitate, fapt care ne-a surprins pe toți și anume atitudinea Romei, atitudinea din ultimul timp a Papei Ioan Paul al II-lea.

Atunci cînd conducerea Bisericii noastre, prin Sf. Sinod și în frunte cu P.F. Patriarh IUSTIN căutau să încerce cele mai bune legături de dialog între Biserica noastră Ortodoxă Română și între Biserica Romano-Catolică, atunci a apărut bomba de la Roma pentru a distruge acest dialog, așa de important pentru aceste două decenii creștine, răspunzătoare pentru această atitudine fiind atitudinea nesocotită și nechibzuită a Papei Ioan Paul al II-lea.

Fac parte din cei 38 de protopopi și preoți care au luat inițiativa pentru revenirea preoțimii greco-catolice și a credincioșilor din Ardeal la sînul Bisericii Ortodoxe Române. Aș spune cu modestie că am condus acest act de unificare, de reîntregire a sufletului românesc de pe plaiurile Transilvaniei pentru că nu mai puteam suporta mai departe dezbinarea dintre frați.

Au trecut 34 de ani de la această inițiativă și acțiune de revenire la sînul Bisericii Ortodoxe Române.

Prea Fericirea Voastră, vă pot mărturisi aici, că în Congresul de la Cluj, la 1 octombrie 1948, și la Adunarea de la Sf. Patriarhie unde am depus procesul verbal de revenire la B.O.R.-mamă am prezentat această hotărîre nestrămutată a noastră de a rupe toate legăturile cu Roma. Noi am făcut acest act din îndemnul inimii, al sufletului nostru, neconstrînși de nimeni și neîmpinși de nimeni. Noi am făcut acest act, conștienți că facem cel mai mare act istoric în istoria Bisericii noastre Ortodoxe Române și a patriei noastre. Majoritatea zdrobitoare a clerului și a credincioșilor au revenit astfel la Biserica strămoșească, la Biserica Ortodoxă.

Deci Papa Ioan Paul al II-lea, a săvîrșit un act nesăbuit, un act nechibzuit.

Pun întrebarea, Prea Fericirea Voastră, pentru cine a creat Papa pe acest episcop Traian Crișan? Pentru care credincioși de rit oriental? În R. S. România nu mai există credincioși de rit oriental. Există credincioși români ortodocși hotărîți să-și păstreze unitatea spirituală a Bisericii, a poporului și neamului românesc.

Sîntem mîhniți în sufletele noastre mai cu seamă noi, preoții, și credincioșii care am revenit la Biserica Ortodoxă; ne simțim foarte ofensați, ne simțim ofensați direct de această atitudine a Papei Ioan Paul al II-lea, că așa necugetat s-a gîndit să producă tocmai acum această fisură în relațiile dintre Biserica noastră și Biserica romano-catolică, acum cînd ecumenismul avansează pe culmi tot mai înalte, acum cînd apropierea între Bisericile creștine este tot mai insistentă, tocmai acum Papa a răsturnat un bolovan între Biserica noastră și Biserica lui și aceasta nu spre cinstea, ci spre regretul nostru. Condamnăm din toată inima această atitudine pentru că

(Continuare în pag. a 3-a)

Un act condamnabil...

(Continuare din pag. a 2-a)

B. O. R. nu admite acest amestec al Papei în raporturile și în rînduiala Bisericii noastre. Ceea ce am făcut noi în anul 1948 este definitiv și nu se mai poate desface. Am spus-o în 1948 și o spunem și acum. Sîntem convinși că Ortodoxia este calea adevărului, este credința cea adevărată, noi rămînînd statornici în sînul și în cadrele B. O. R.

A vorbit apoi P. C. CONSTANTIN BRADEA, directorul Seminarului Teologic din Cluj-Napoca, în numele profesorilor și elevilor Seminariilor noastre teologice spunînd printre altele:

Protestăm cu indignare împotriva faptului că Papa Ioan Paul al II-lea se amestecă în viața religioasă a românilor și cere pentru noi libertate. Care libertate? Aceea de a trăi dezbinați întreolaltă și în vrăjmășie român cu român? Declarăm că nu avem nevoie de o astfel de libertate, nu înțelegem cui folosește și nici pentru cine a hirotonit papa un nou ierarh.

Profesorul VIRGIL CÎMPEANU de la Cluj-Napoca a spus, referindu-se la propria sa participare la actul de revenire de la 1948:

„Ca unul care am fost martor și ,să-mi fie îngăduit să spun că am fost și un participant activ la acest măreț act în folosul poporului și al patriei noastre, voi lupta în continuare și înțeleg să îndemn pe toți confrații noștri să lupte pentru neștirbirea acestui act măreț, pentru menținerea acestei uniri și în credință a poporului român de pe tot cuprinsul țării și pentru consolidarea acestui măreț act de reîntregire a Bisericii Ortodoxe Române".

Din Maramureș a vorbit D-l GHEORGHE FILIP, de asemenea revenit la ortodoxie în 1948. Domnia sa a arătat că uniația s-a terminat pentru totdeauna. *„Această pagină tristă a luat sfîrșit în octombrie 1948, cînd a fost realizată unificarea spirituală a tuturor românilor, moment istoric pe care eu l-am trăit cu deosebită emoție și bucurie creștinească și românească ..."* Reîntregirea din 21 octombrie 1948 *„este pentru totdeauna făcută și nu îngăduim nimănui să o desfacă".*

Toți vorbitorii s-au exprimat în aceeași simțire ortodoxă, pentru păstrarea pe vecie a unității Bisericii, fiecare dînd glas indignării și protestului față de acțiunile de ultimă oră ale Papei Ioan Paul al II-lea.

În acest sens au mai vorbit: Î. P. S. TEOCTIST, Mitropolitul Moldovei și Sucevei, Î. P. S. Mitropolit NESTOR al Olteniei, Î. P. S. Mitropolit NICOLAE al Banatului, Î. P. S. Arhiepiscop ANTIM al Dunării de Jos, P. S. Episcop ANTONIE PLĂMĂDEALĂ al Buzăului, P. S. ROMAN STANCIU, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei București, P. S. Arhiereu-vicar GHERASIM CRISTEA de la Rîmnicul Vîlcea, P. S. Episcop VASILE COMAN al Oradiei, P. S. Episcop-vicar EPIFANIE NOROCEL de la Constanța, D-l avocat TIBERIU HĂLĂUCESCU, membru în Adunarea Națională Bisericească a Bisericii Ortodoxe Române, P. C. pr. prof. GRIGORIE MARCU, de la Institutul Teologic Universitar din Sibiu și P. C. pr. TEODOR BODNAR din Gura Humorului.

Uniatismul din România a fost considerat de către toți vorbitorii ca fiind o realitate tristă, de domeniul trecutului, iar revenirea la ortodoxie o realitate care nu mai poate cunoaște reîntoarceri de nici un fel. P. C. Vicar LUCIAN AUGUSTIN de la Oradea a spus în această privință cuvinte care au emoționat auditoriul, atunci cînd a arătat din proprie experiență că uniatismul în Transilvania a dus la deznaționalizarea românilor: *„Sînt preot tînăr, provenit dintr-o familie de foști greco-catolici. În 1948 părinții mei s-au bucurat că evenimentul pe care l-au așteptat s-a înfăptuit. Am servit într-o parohie fostă greco-catolică la granița de nord-vest a țării. Credincioșii mei vorbeau ungurește datorită trecutului. În Biserică li s-a impus să vorbească și să slujească ungurește. N-aș mai dori ca unui preot român să-i mai adreseze cîndva un credincios român „Pop-Baci" din cauză că așa a învățat în Biserică".*

Vorbitorii au ținut, de asemenea, să precizeze că actul întoarcerii la ortodoxie în 1948, a fost un act liber al conștiinței foștilor greco-catolici: *„Din conștiința și voința liberă, foștii greco-catolici s-au încadrat definitiv în Biserica Ortodoxă Română strămoșească în 1948. De atunci se simt deplin mulțumiți sufletește"* (P. S. Episcop-vicar Patriarhal VASILE COSTIN).

Majoritatea vorbitorilor au avertizat că acțiunile Papei pun în primejdie dialogul ecumenic început între Ortodoxie și romano-catolicism.

„Ca unul care am participat la toate întrunirile de pînă acum, de dialog cu Biserica romano-catolică, pot spune clar — a arătat Î. P. S. Mitropolit NICOLAE al Banatului — *că am avut însărcinarea de a face tot ceea ce se putea din partea unui delegat ortodox, pentru a conduce dialogul spre rezultate cît mai pozitive. Sînt, de aceea, în aceste momente, deosebit de mîhnit, profund mîhnit, că datorită luării de poziție a Papei IOAN PAUL al II-lea s-a ajuns la situația de a se periclita acest dialog, de vreme ce noi, ca și alte Biserici am ajunge să ne îndoim de sinceritatea, de buna credință și de bunele intenții ale Papei. În momentul de față sînt mulți care pun la îndoială buna sa credință. Noi am încercat încă să o păstrăm, dar în momentul de acum sîntem profund tulburați și va trebui să vedem ce avem de făcut în viitor în direcția relațiilor noastre cu Biserica romano-catolică".*

*

A doua zi, 11 ianuarie 1981, Sfîntul Sinod a ascultat și aprobat textul unei scrisori de protest către Papa IOAN PAUL al II-lea, semnată de Prea Fericitul Patriarh IUSTIN.

Telegramă

În numele membrilor Sfîntului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române și a celorlalți membri ai Colegiului Electoral Bisericesc, convocat, la București, pentru alegerea noului Mitropolit al Ardealului, Prea Fericitul Părinte Iustin, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, a adresat Domnului Nicolae Ceaușescu, Președintele Republicii Socialiste România o telegramă, în care se spune:

„Membrii Sfîntului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, întruniți în prima ședință de lucru a sesiunii sinodale pe anul 1982, își îndreaptă gîndurile către Domnia Voastră, cu sentimente de profund respect și nețărmurită dragoste, pentru a vă exprima și de data aceasta adeziunea deplină și atașamentul cald al clerului și credincioșilor ortodocși români față de noile inițiative și acțiunile pentru pace fără precedent, pe care le întreprindeți în slujirea idealurilor de apropiere, pace și înfrățire între oameni și popoare.

În această atmosferă entuziastă au avut loc în ziua de 10 ianuarie 1982, lucrările Colegiului Electoral Bisericesc pentru alegerea noului Arhiepiscop al Sibiului și Mitropolit al Ardealului.

Cu acest prilej membrii Colegiului electoral bisericesc au luat cunoștință de recenta declarație a Papei Ioan Paul al II-lea, preluată de agențiile de presă, privind libertatea religioasă pentru așa-zisa „Biserică greco-catolică din România".

Cu adîncă mîhnire și indignare, membrii Colegiului electoral bisericesc, reprezentînd clerul și credincioșii din întreaga Biserică Ortodoxă Română, au luat cuvîntul protestînd energic împotriva acestei încercări de dezbinare a unității Bisericii Ortodoxe Române și a unității spirituale a poporului nostru, cerînd Sfîntului Sinod să ia atitudine oficială față de această imixtiune nepermisă a papalității în treburile interne ale Bisericii noastre, ca și ale României, țară suverană și independentă.

Vorbitorii au cerut în unanimitate să se facă cunoscut Papei IOAN PAUL al II-lea că actul reîntregirii Bisericii Ortodoxe Române din Transilvania din anul 1948, este un act istoric legitim care a exprimat voința și dorința tuturor credincioșilor români de a pune capăt pentru totdeauna dezbinării bisericești impusă prin silnicie și înșelăciune la anul 1700, și de a-și păstra cu hotărîre vechea lor unitate bisericească și spirituală în cadrul Bisericii Mame și a Patriei străbune.

Considerînd că această acțiune a papalității, fără precedent, tinde să dezorienteze și să dezinformeze opinia publică cu privire la realitățile din Biserica Ortodoxă Română și din țara noastră, și să prejudicieze grav relațiile dintre Bisericile noastre, într-un moment în care evenimentele internaționale reclamă unitatea tuturor forțelor capabile să apere pacea și liniștea întregii lumi, Sfîntul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, întrunit în ședință de lucru în ziua de 11 ianuarie 1982, a condamnat cu hotărîre această acțiune dușmănoasă la adresa Bisericii Ortodoxe Române și a Patriei noastre, și a hotărît să adreseze Papei IOAN PAUL al II-lea un protest energic împotriva acestei imixtiuni și o chemare la respectarea rînduielilor bisericești și canonice îndătinate și aplicate în toate Bisericile creștine.

Asigurîndu-vă că ierarhii, clerul și credincioșii Bisericii Ortodoxe Române vor rămîne și în continuare neclintiți în unitatea lor bisericească și națională, pe care le vor apăra cu toată fermitatea, vă încredințăm de întregul nostru devotament și de hotărîrea de a sluji cu sporită rîvnă poporul și patria noastră, precum și idealurile de pace, unitate și colaborare ale omenirii contemporane".

Desfășurarea lucrărilor Colegiului electoral bisericesc

După o pauză, s-a trecut la săvîrșirea procedurii de alegere a titularului Arhiepiscopiei Sibiului.

După ce a dat scurte lămuriri în legătură cu operația alegerii, Prea Fericitul Părinte Patriarh-Președinte, suspendă ședința pentru o jumătate de oră spre a da posibilitate alegătorilor din Arhiepiscopia vacantă a Sibiului să se consfătuiască întreolaltă și apoi cu ceilalți membri ai Colegiului electoral bisericesc.

La redeschidere, Prea Fericitul Patriarh-Președinte a dispus chemarea alegătorilor pentru depunerea voturilor în urnă, în ordinea apelului nominal.

După desfacerea scrutinului, primul buletin de vot deschis a indicat numele Prea Sfințitului Episcop Antonie al Buzăului.

Majoritatea covîrșitoare a voturilor — 75 la număr avea să fie întrunită de Prea Sfinția Sa.

La ora 14,30 e momentul solemn în care Prea Fericitul Părinte Patriarh-Președinte Dr. Iustin Moisescu proclamă ales ca Arhiepiscop al Sibiului și Mitropolit al Ardealului pe Prea Sfințitul Părinte Episcop al Buzăului Dr. Antonie Plămădeală.

Prea Fericitul Părinte Patriarh-Președinte a felicitat pe noul ales și i-a urat păstorire rodnică și îndelungată în scaunul cel mai înalt al Bisericii noastre din Ardeal.

Vădit mișcat de solemnitatea momentului, a răspuns nou-alesul arhiepiscop și mitropolit, spunînd:

Mărit Colegiu Electoral,

Știm toți că Biserica ortodoxă a Transilvaniei, desigur de-o vîrstă cu poporul ei, pe care neamul și-a păstrat-o prin veacuri de suferință nedreaptă, și-a realizat după lupte perseverente care ar fi descurajat pe oricine altcineva, propria ei organizare, pe care o începem cu arhiepiscopul Ghelasie la 1376, numai pentru că el este cel dintîi ierarh român cunoscut pînă azi. Nu e deloc exclus ca într-o zi, alte documente, alte surse, să ne deschidă calea spre și mai devreme, descoperindu-ne nume care fără îndoială au existat, așa cum a existat un Iacint de Vicina dincoace de munți, cu care se întemeiază Mitropolia Țării Românești la 1359, deci cu numai 14 ani înaintea lui Ghelasie. Nu trăia Biserica fără episcopi!

Numiți la început episcopi, ierarhii Transilvaniei au fost mereu în căutarea unei reședințe. Se știe că s-au așezat la un moment dat în Feleac, lîngă Cluj, apoi la mănăstirea Prislop, lîngă Hațeg, apoi la Geoagiu, lîngă Alba Iulia, și tot în acele părți la Lancrăm, pentru a se statornici în cele din urmă pentru mai lungă vreme la Alba Iulia, devenită între timp capitală civilă. Cel care o stabilește aici în anul 1572 este mitropolitul Eftimie. *Ea va rămîne aici un secol și jumătate, pînă la 1701. De atunci și pînă azi, șirul mitropoliților e bine cunoscut și mulți dintre ei merită să fie nu numai amintiți, ci omagiați cu respect, cu evlavie și cu recunoștință, pentru ceea ce au făcut pentru Transilvania și pentru întreg neamul românesc.*

În continuare, Înalt Prea Sfinția Sa, urmînd firul zbuciumatei noastre istorii, i-a pomenit pe toți cei ce i-au devenit, de acum, înaintași în scaunul Mitropoliei Ardealului. Oprindu-se la predecesorul său imediat, Î. P. S. Nicolae Mladin, noul ales a spus printre altele:

„Î. P. S. Nicolae Mladin *(1967—1981) retras din scaun la 1 aug. 1981, din motive de sănătate, declara în 1967 la alegerea sa, că a avut drept ideal și misiune a vieții sale* „altarul și catedra, amvonul și condeiul". *Pe toate le-a onorat cu prisosință, în cei paisprezece ani cît a cîrmuit Mitropolia Transilvaniei. Eram prin anii de după război unul din entuziaștii săi ascultători. Avea darul oratoriei ca nimeni altul. Convingea și însufleția, împletind în cea mai bună tradiție transilvăneană dragostea față de Patrie și neam, cu dragostea față de Dumnezeu și de Biserică — o tradiție, o credință, una, sfîntă, românească. Omagiul meu deosebit se îndreaptă în aceste momente către Î. P. S. Sa care, cu titlul tradițional de Proin-Mitropolit al Ardealului, se va bucura la mănăstirea Sîmbăta unde și-a ales locul de retragere, — de fapt metania sa, pentru că am fost prezent la tunderea sa în monahism în anul 1947, — se va bucura, zic, de tot respectul și dragostea cuvenită rangului și bogatei sale activități, și dăruiri în slujba Bisericii și a Patriei".*

Vorbind apoi cu venerație despre ținutul unde urmează să păstorească, Î. P. S. Sa a spus: *„Transilvania a stîrnit în mine, din prima tinerețe, vibrații cu totul deosebite. Nu întîmplător mi-am încheiat studiile teologice la Institutul Teologic Universitar din Clujul anului 1949, cu o teză susținută la profesorul Nicolae Balca, în fața episcopului, viitor mitropolit al Transilvaniei, Nicolae Colan, în fața căruia am și rostit în numele colegilor discursul de sfîrșit de studii. Nu în-*

(Continuare în pag. a 4-a)

Uniatismul din Transilvania, un fenomen care s-a risipit definitiv

Multe lovituri a primit poporul român în trecutul lui încărcat de suferință. Dar lovitura cea mai grea, pusă la cale și executată de o scelerată alianță, cu un plan de măiastră perfidie și cu o negrăită cruzime, de către iezuiții din Transilvania și casa de Habsburg, a fost crearea uniatismului. A fost cea mai grea, pentru că prin uniatism se urmărea dezbinarea poporului român în ceea ce are el mai adînc, mai propriu, în inima lui spirituală, unitară, în credința lui strămoșească, care a intrat în plămada lui de la formarea lui ca națiune română și l-a susținut în unitatea, în eforturile spre o spiritualitate majoră și cultură proprie și spre o încoronare a unității lui etnice prin unitatea politică într-un stat unitar.

Se urmărea desființarea unității lui bisericești, care împreună cu cea de limbă, care ea însăși se sprijinea în mare parte pe unitatea bisericească, era singura care se păstrase între românii aflați în state deosebite.

Se urmărea prin aceasta săparea unei prăpăstii de netrecut între românii din Transilvania și cei din sudul și estul Carpaților, lucru pe care Carpații și granițele politice nu l-au putut face.

Se urmărea asimilarea treptată a lor în masa alteiații, sau formarea unei națiii aparte deosebită de cea în care să se stingă dorința de unificare politică cu românii de pretutindeni.

În vederea acestui scop, curtea din Viena la propunerea iezuiților maghiari din Transilvania obliga pe Atanasie, hirotonit mai înainte ca mitropolit al românilor din aceste părți de mitropolitul de la București, la rehirotonirea lui ca episcop de arhiepiscopul de Esztergom, să declare că nu va mai avea nici o legătură cu Bucureștiul și se va supune Esztergomului.

Dispozițiile ulterioare ale autorităților austriece care prevedeau grele pedepse pentru „valahii" care treceau spre Muntenia și Moldova în interes bisericesc, se succed la scurte intervale.

Într-una din instrucțiunile date de guvernatorul Haller din Sibiu, pentru aplicarea unui rescript imperial, la 20 iunie 1746 se spune că „este interes ca valahii să se hirotonească de alți episcopi. Deci protectorii unirii... vor căuta să împiedece pe acești valahi care vor trece în Valahia sau în Moldova pentru a primi hirotonia. Întru mai ușoara executare a acestui lucru se cere ca Consiliul aulic de război să dea ordine... ca cei ce trec în țări străine pentru a primi hirotonia să fie așteptați la trecători și să fie deținuți și puși la dispoziția statului catolic, pînă la noi ordine" (Silviu Dragomir, Istoria dezrobirii religioase a Românilor din Ardeal, vol. I, Sibiu, 1920, p. 54). Iar în rescriptul împărătesei Maria Terezia din 18 iunie 1747 se ordona „să se confiște la trecători toate cărțile schismatice ce încearcă a se aduce din Moldova și Valachia" și să nu se admită intrarea în țară a preoților și călugărilor din acele principate (Idem, op. cit., p. 60).

Precum era și firesc, acest dublu atentat la unitatea națională și spirituală a poporului român, a trezit la rezistență hotărîtă și îndelungată acest popor.

Autoritățile au recurs și ele la măsurile cele mai draconice împotriva celor ce refuzau să-și părăsească credința și legătura cu frații din Muntenia și Moldova. Zeci de mii de oameni au fost aruncați în închisori, numeroase sate s-au refugiat prin păduri, sau au trecut în întregime munții în Muntenia și Moldova, mulți preoți și călugări au primit moartea de martiri prin temnițele din toată împărăția austriacă.

Pr. prof. *Dumitru Stăniloae*

(Continuare în pag. a 4-a)

Desfăşurarea lucrărilor . . .

(Continuare din pag. a 3-a)

tîmplător am primit botezul monahal la Mănăstirea Prislop din Ţara Haţegului, şi harul diaconiei la Hodoş Bodrog de lîngă Arad. Locul naşterii celei după trup nu şi-l alege nimeni, vine de la Dumnezeu. Naşterea după duh şi-o alege fiecare, desigur tot cu ajutorul lui Dumnezeu. Iubirea mea s-a îndreptat, iată, din prima tinereţe spre Transilvania, şi n-o spun eu, şi n-o spun fiindcă e frumos să se spună în astfel de momente, ci o spun faptele vechi de peste treizeci de ani, cînd nimănui şi nici mie, nu mi-ar fi putut trece prin gînd că ele vor putea însemna ceva în viitor".

Înalt Prea Sfinţitul Mitropolit Dr. Antonie Plămădeală a adresat apoi un cuvînt de caldă şi respectuoasă mulţumire Prea Fericitului Părinte Patriarh Iustin, spunînd:

„Catagrafia Mitropoliţilor Transilvaniei păstrează cu mîndrie, ca urmaş al Mitropolitului Nicolae Bălan, şi înaintaş al Mitropolitului Nicolae Colan, şi numele Prea Fericirii Voastre.

Transilvania n-a avut norocul să vă aibă prea mult acolo, pentru că aţi fost chemat la rosturi mai înalte, dar din anul petrecut acolo, au rămas urme de o viaţă, şi anul acela e prezent permanent în inima transilvănenilor.

Aţi fost şi sînteţi omul soluţiilor, în aceeaşi măsură teoretice şi practice, cu înţelepciune, cu măsură, cu soliditate.

Am speranţa, Prea Fericirea Voastră, că atît ca fost Mitropolit al Transilvaniei, cît şi ca Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române şi Preşedinte al Sfîntului Sinod, îmi veţi sta ca şi pînă acum în ajutor, cu sfatul şi cu îndrumarea, ca unul care cunoaşteţi mai bine decît toţi toate problemele, aceasta şi pentru că aţi trecut prin ele, şi ştiţi să daţi, mai bine ca oricine, soluţii de durată, bine orientate în istorie, în exigenţele epocii şi în ale noastre ale românilor, bisericeşti, sociale şi obşteşti. Îngăduiţi-mi să vă adresez un cuvînt smerit de mulţumire, plin de respect şi recunoştinţă, pentru alegerea de astăzi".

Apoi Î. P. S. Sa a mulţumit reprezentanţilor autorităţilor de Stat: Domnului Ion Roşianu, Preşedintele Departamentului Cultelor şi Domnului Virgil Teodorescu, Vicepreşedinte al Marii Adunări Naţionale, pe care i-a rugat să transmită înaltei conduceri de Stat, personal Domnului Preşedinte al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceauşescu, asigurarea că îşi va desfăşura activitatea în spiritul de sinceră colaborare, de dragoste şi respect reciproc cu toţi fraţii de alte confesiuni şi de alte naţionalităţi din partea de ţară unde urmează să păstorească.

„Toţi sîntem chemaţi — a spus Î. P. S. Sa — *să ne dăm aportul, cu seriozitate şi cu dăruire, la înfăptuirea marilor idealuri ale poporului nostru, de progres şi prosperitate, de pace şi de fericire, idealuri azi mai mult ca oricînd formulate şi urmărite cu perseverenţă, cu realism, cu bună chibzuială şi cu înţelepciune. Nu vom fi nici o clipă absenţi de la această îndatorire patriotică, cu toată forţa gîndului nostru, cu elanul dragostei noastre, cu cuvîntul şi cu fapta".*

Adresîndu-se membrilor Adunării eparhiale a Arhiepiscopiei Sibiului, nou-alesul Mitropolit Dr. Antonie Plămădeală a spus:

„Cu emoţie mă adresez acum Dvs. celor veniţi de acolo, de pe plaiurile sibiene, făgărăşene, braşovene, săliştene, şi de pe toate celelalte plaiuri transilvane, să vă alegeţi vlădică pentru scaunul Sibiului şi al Transilvaniei. Aş vrea, onoraţi membri ai Adunării Eparhiale a Arhiepiscopiei Sibiului, să-mi îngăduiţi să vă mulţumesc cu sinceritate şi simplitate, din toată inima, pentru încrederea pe care o investiţi astăzi în mine, chemîndu-mă, împreună cu ceilalţi membri ai Colegiului Electoral, pe scaunul de Arhiepiscop al Sibiului şi Mitropolit al Transilvaniei. În anul 1920, la 14/27 februarie, cu prilejul alegerii sale ca mitropolit al Ardealului, Nicolae Bălan spunea: „Îmi dau seama că nu merite şi vrednicii, care se pot cîştiga într-o viaţă mai îndelungată decît a mea de pînă acum, ci nădejdile ce le-aţi pus în neînsemnata mea persoană şi aşteptările legate de activitatea mea de aici încolo, au determinat votul ce aţi binevoit să mi-l daţi". (Nicolae Bălan, Biserica şi Viaţa, *Sibiu, 1946, p. 1).*

Să-mi fie permis să fac şi ale mele aceste cuvinte ale ilustrului meu înaintaş. Şi să-mi fie de asemenea permis să sper că, aşa cum a răspuns el aşteptărilor vremii lui, voi răspunde şi eu aşteptărilor Dvs. şi vremii noastre.

Păşesc întru întîmpinarea votului Dvs. cu smerenie, cu gîndul, cu inima şi cu capul plecat în faţa atîtor înaintaşi mari şi străluciţi, pe care i-am evocat aici numai pentru a-mi fixa dimensiunile răspunderii extraordinare ce mă aşteaptă.

Păşesc întru întîmpinarea votului Dvs. cu încredere că voi fi ajutat, că vom lucra împreună, că voi găsi la Sibiu colaboratori devotaţi Bisericii strămoşeşti şi Patriei, eu promiţînd cu toată solemnitatea de care pot fi capabil în aceste momente, că nu voi precupeţi nimic întru îndeplinirea sarcinilor pe care mi le va impune noua misiune".

*

În şedinţa din 11 ianuarie 1982, la propunerea Comisiei canonice, juridice şi pentru disciplină, Sfîntul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a validat alegerea P. S. Episcop Dr. Antonie Plămădeală ca Arhiepiscop al Arhiepiscopiei Ortodoxe Române Sibiu şi Mitropolit al Ardealului.

Unirea Principatelor . . .

(Continuare din pag. 1)

gresul de la Paris din 1856, a făcut din cauza muntenilor şi moldovenilor o problemă europeană. În cadrul lucrărilor, delegaţiile participante la congres s-au pronunţat fie pentru unirea Moldovei cu Muntenia, fie împotriva ei, în măsura în care constituirea statului unitar coincidea cu interesele lor economice şi politice. În cele din urmă, congresul a stabilit consultarea poporului în privinţa unirii.

În acest moment, lupta pentru unire a intrat într-o fază nouă, antrenînd activ masele populare, care înţelegeau să acţioneze energic pe plan intern şi extern, pentru valorificarea plenară a posibilităţilor create. Din iniţiativa lui Mihail Kogălniceanu, Vasile Alecsandri, Costache Negri, a luat fiinţă Comitetul Central al Unirii în Moldova, care şi-a asumat sarcina să conducă acţiunea pentru unirea Principatelor. Un asemenea organ a luat naştere şi în Muntenia.

Cu toată opoziţia marilor puteri, Divanul ad-hoc al Moldovei, întrunit la 7 octombrie 1857, a hotărît: „Unirea Principatelor într-un singur stat sub numele de România", a doua zi, Divanul ad-hoc din Ţara Românească, de asemenea, a hotărît „Unirea Principatelor într-un singur stat şi subt un singur guvern".

Conferinţa de la Paris — din mai-august 1858 — a luat în discuţie raportul Comisiei europene de informare asupra situaţiei din Principate şi a adoptat o convenţie privind statutul internaţional şi organizarea internă a celor două ţări. Cu toate că în divanurile ad-hoc se formulase dorinţa de unire a celor două ţări, Convenţia stabilea doar o uniune formală a lor sub numele de Principatele Unite ale Moldovei şi Ţării Româneşti, dar fiecare ţară să aibă domnul şi guvernul ei, adunarea sa legislativă şi administraţie separată.

Lucrările Conferinţei de la Paris au demonstrat că problema Unirii nu putea fi rezolvată pe calea negocierilor dintre marile puteri, ci numai printr-o acţiune energică a forţelor interne, care să pună diplomaţia europeană în faţa unui fapt împlinit.

Ca urmare a unei activităţi intense şi neobosite, şi de această dată poporul şi-a dovedit curajul şi înţelegerea, capacitatea de a influenţa şi determina mersul evenimentelor. La 5 ianuarie 1859, Adunarea electorală din Iaşi proclamă în unanimitate drept domn al Moldovei pe colonelul Alexandru Ioan Cuza.

În strînsă conlucrare cu moldovenii şi răspunzînd dezideratului major al epocii, Adunarea electivă din Bucureşti, la 24 ianuarie 1859, l-a ales domn al Munteniei tot pe colonelul Alexandru Ioan Cuza.

Eveniment epocal în istoria României, Unirea din 1859 a pus bazele statului naţional român modern, a permis angajarea ţării noastre pe drumul progresului şi civilizaţiei pe toate planurile.

Unirea din 1859 şi apoi cucerirea independenţei de stat în 1877—1878 au constituit paşii ce au condus la desăvîrşirea unităţii naţionale a poporului român în memorabilul an 1918.

Uniatismul din Transilvania . . .

(Continuare din pag. a 3-a)

Recunoscîndu-se imposibilitatea de a impune poporului uniatismul cu ştirea lui, pe baza unor viclene promisiuni de uşurări politico-economice, s-a recurs de la 1760, la o altă metodă şi mai perfidă: s-au trecut o parte din sate, fără ştirea lor, în registrele unei biserici unite. Ştiau doar de o apartenenţă la Roma, sau de existenţa unei biserici deosebite de cea a tuturor românilor, un mic număr de conducători ai ei. Poporul a rămas însă mereu în comunitatea de credinţă cu marea majoritate românească ortodoxă.

S-a obişnuit să se aducă după un anumit timp ca argument justificator al uniatismului contribuţia lui la dezvoltarea conştiinţei şi culturii naţionale. E un argument pe care şi l-au însuşit din neştiinţă şi alţi intelectuali români.

De fapt, toţi aceia dintre învăţaţii uniţi care au adus o contribuţie la trezirea conştiinţei naţionale, cum sînt cei trei corifei ai Şcolii ardelene (Samuil Micu, Ghleorghe Şincai, Petru Maior), apoi Simion Bărnuţiu, August Treboniu Laurian, Al. Papiu Ilarian, Nicolae Densuşianu, şi-au atras duşmănia şi persecuţia cea mai cruntă din partea Blajului, căci toţi au luptat în acelaşi timp pentru revenirea la Biserica strămoşească cea una. Ei n-au putut trăi în Blaj şi niciodată Blajul nu le-a aprobat în concret ideile.

Lauda adusă uniatismului că ne-a pus în legătură cu cultura occidentală este lipsită de conţinut. Căci cîtă vreme el ne-a pus începînd de pe la sfîrşitul sec. XVIII, în legătură cu o „cultură" teologică medievală, orientarea generală a păturii intelectuale româneşti a luat contact, începînd cam tot de atunci, cu cultura largă, deschisă tuturor ideilor noi, a timpurilor noastre. În orice caz meritele reale ale uniatismului pentru cultura românească au fost prea mici în raport cu multele rele aduse vieţii româneşti din Transilvania.

În 1948 această dezbinare formală, susţinută artificial şi fără acoperirea unei credinţe deosebită de cea ortodoxă, în poporul unit, s-a evaporat.

Orice veleitate de a reda iarăşi o arătare acestui fum, căruia i s-a dat un chip de realitate prin metodele de viclenie şi de forţă prelungite din evul mediu, ar fi sortite în mod sigur eşecului în condiţiile istorice şi spirituale total schimbate ale timpurilor noi.

În Conciliul II Vatican mulţi episcopi caracterizau ca o gravă eroare considerarea libertăţii de conştiinţă de către papii din trecut drept o „doctrină pestilenţială" şi au condamnat procedura impunerii cu sila a credinţei catolice unor popoare de altă credinţă. Iar după Conciliu se afirmă continuu în lumea catolică necesitatea cultivării unor relaţii de prietenie între Biserici, odată cu părăsirea spiritului de adversitate şi desconsiderare a unei părţi de către cealaltă, pentru a se înainta spre unitatea mult dorită. Îndeosebi se manifestă o mare preţuire pentru Ortodoxie, care a păstrat nealterate şi vii valorile creştinismului evanghelic originar. Dar oare se promovează acest spirit de preţuire şi de respect reciproc între Biserici şi se dovedesc întărite prin fapte declaraţiile catolice de specială admiraţie pentru Ortodoxie, prin afirmarea recentă de către conducerea Bisericii catolice a voinţei de a dezbina din nou în credinţă o unitate bisericească ortodoxă de venerabilă vechime, de o atît de adîncă şi organică imprimare într-o naţiune, încît divizarea ei echivalează cu o divizare a înseşi naţiunii respective?

Biserica noastră contestă oricărui for din afară dreptul de a se amesteca în cele mai intime straturi ale vieţii sale spirituale, prelungite în modul său unitar de a fi pe planul exterior, şi de a reactiva în ea sămînţa dezmembrării, socotită de ea definitiv vindecată, spre binele păcii din sînul ei şi al păcii generale, care trebuie slujită cu o deosebită conştiinciozitate mai ales de Biserici.

I. P. S. Dr. Antonie Plămădeală

— Date biografice —

Î. P. S. Dr. Antonie Plămădeală nou alesul Mitropolit al Ardealului s-a născut la 17 noiembrie 1926, în comuna Stolniceni. A absolvit Seminarul „Nifon Mitropolitul" din Bucureşti, în anul 1945. Între 1945—1948 a urmat cursurile Facultăţii de Teologie a Universităţii din Bucureşti, iar între 1948—1949 anul IV la Institutul teologic de grad universitar din Cluj, unde a trecut şi examenul de licenţă clasificat întîiul, cu teza „Importanţa antropologiei carreliene pentru o pedagogie creştină", lucrată sub îndrumarea Prof. Diac. N. Balcă.

În 1949 a intrat în monahism la Mănăstirea Prislop de lîngă Haţeg, Hunedoara, fiind tuns în monahism şi hirotonit diacon de către episcopul Andrei Magieru.

În 1953 a fost hirotonit preot (ieromonah) la Mănăstirea Slatina, de către Episcopul Partenie Ciopron. Acolo a funcţionat ca profesor la Şcoala Monahală şi a îndeplinit diferite funcţii administrative.

Între 1956—1959 a urmat cursurile de doctorat în teologie la Institutul teologic de grad universitar din Bucureşti. A fost un timp secretar-şef la Institutul teologic din Bucureşti, în 1968 a fost trimis pentru continuarea studiilor şi pregătirea tezei de doctorat în Anglia. Între decembrie 1968—iunie 1970 a frecventat cursurile superioare de teologie şi filozofie la „Heythrop College", Oxford iar din iunie 1970 — decembrie 1970 la acelaşi colegiu mutat în cadrul Universităţii din Londra.

La Oxford a obţinut titlul de doctor în teologie cu teza *„Biserica slujitoare în gîndirea occidentală: o evaluare ortodoxă"*, sub îndrumarea Prof. Dr. Robert Murray S. J., Rector al Colegiului fiind celebrul prof. Dr. Frederick Copleston, cu calificativul *magna cum laudae.*

În decembrie 1970 a fost chemat în ţară, ales arhiereu la 15 decembrie şi hirotonit la 27 decembrie, cu sarcini de Episcop-vicar patriarhal, încredinţîndu-i-se Sectorul Relaţii Externe Bisericeşti, Sectoarele economice şi Comisia de pictură bisericească. La 1 septembrie 1971 a fost numit Rector la Institutul teologic de grad universitar din Bucureşti, funcţionînd în această calitate pînă în 1973.

În timpul şederii în occident şi cu prilejul unor invitaţii, după aceea, a ţinut conferinţe, cursuri şi comunicări în Spania (la Universitatea pontifică din Salamanca şi la Madrid), Anglia, Franţa, Belgia, R. F. Germania, S. U. A., Japonia, Suedia, Finlanda, Norvegia, Italia, etc. Multe din ele au fost publicate.

În anul 1972 a obţinut titlul de doctor în teologie şi la Institutul teologic universitar din Bucureşti, cu teza „Biserica slujitoare în Sfînta Scriptură, Sfînta Tradiţie şi în teologia contemporană", sub îndrumarea Pr. Prof. Dr. D. Stăniloae.

A reprezentat Biserica Ortodoxă Română la diferite adunări, congrese şi conferinţe ale organizaţiilor intercreştine mondiale peste hotare, a făcut parte din înalte delegaţii bisericeşti care au stabilit sau au aprofundat relaţii cu alte Biserici, a adus însemnate aporturi în cadrul unor comisii de dialog teologic interconfesional şi interreligios, făcînd cunoscute poziţiile Bisericii Ortodoxe Române în problemele de doctrină teologică sau în cele care preocupă omenirea contemporană. Pentru competenţa şi rezultatele activităţii sale, a fost ales în forurile cele mai înalte de conducere ale unor organizaţii creştine internaţionale (ca, de exemplu, membru în Comitetul Central, Comitetul Executiv şi Comitetul Financiar al Consiliului Ecumenic al Bisericilor, precum şi în alte foruri de conducere ale acestui important organism intercreştin, membru în Comitetul Consultativ şi în Comitetul Financiar al Bisericilor Europene ş. a.).

A acordat interviuri presei şi a vorbit la radio şi la televiziune în Anglia, Spania, Italia, Austria, India, R. F. G., Japonia, Australia, Noua Zeelandă, Elveţia, Scoţia etc.

A elaborat şi tipărit — în ţară şi peste hotare — numeroase lucrări, studii, articole, reportaje, recenzii, etc., tratînd probleme teologice şi de cultură din cele mai variate.

ARTICOLELE ŞI CORESPONDENŢA se adresează REDACŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază.

COMITETUL DE REDACŢIE: *Teoctist*, Mitropolitul Moldovei şi Sucevei şi locţiitor de Mitropolit al Ardealului — preşedinte; *Lucian Făgărăşanul*, Episcop-vicar — vicepreşedinte; Pr. prof. Dr. *Dumitru Abrudan* — redactor responsabil; Lector *Aurel Jivi* — redactor adjunct; Arhid. *Gheorghe Papuc*, Pr. prof. Dr. *Mircea Păcurariu* — membri; Diac. *Ezechil Oancea*, tehnoredactor.

Cititorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la ILEXIM Departamentul Export — Import Presă P. O. Box 136 - 137 — telex: 11226, Bucureşti, str. 13 Decembrie nr. 3.

ABONAMENTUL pe un an: 30 lei. Cont nr. 45.10.4.09.2 (Taxa poştală plătită în numerar) Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu | 44.206 |